

12 Fotoğraf sergisi***İkonlaşan Che***

Che'nin Kübalı fotoğrafçı Alberto Korda tarafından çekilen portresinin dünyanın herhangi bir köşesinde rastlanabilecek bir sembol haline dönüşmesinin

öyküsünü anlatan sergi santralistanbul'da devam ediyor.

Başkaldırının değişmez simgesi

Korda'nın objektifinden çıkan Che portresinin ikonlaşma serüveni santralistanbul'da

Uğur Halil Karakullukcu

Santralistanbul'da açılan "Korda'nın Objektifinden Che: Bir Portrenin Devrimle Başlayıp İkonla Biten Öyküsü" isimli sergi, Fidel Castro ile birlikte Küba Devriminin en önemli önderi olan Arjantinli devrimci Ernesto Che Guevara'nın Kübalı fotoğrafçı Alberto Korda tarafından çekilen resminin dünyanın herhangi bir köşesinde rastlanabilecek bir sembol haline dönüşmesinin öyküsünü anlatıyor. 5 Mart 1960 tarihinde, bir CIA tertibi olduğu düşünülen bir bombalı saldırıda ölen yüzden fazla Kübalı'nın toplu cenaze törenini görüntüleyen Alberto Korda'nın, objektifini o dönemlerde Küba'nın Sanayi ve Ekonomi Bakanlığı görevini yürüten Che Guevara'ya yöneltmesi ile ortaya çıkan fotoğraf, zaman içinde dünya çapında toplumsal başkaldırı hareketlerinin en bilinen unsurlarından biri haline geldi. Guerillo Heroic (Kahraman Gerilla) ismi ile bilinen bu foto-portreyi artık dünyanın dört bir yanında sosyal eşitlik için mücadele eden insanların yayın organlarında, senelerdir İsrail işgaline karşı direnen Filistin'in ara sokaklarındaki duvarlarda görmek kimseyi şaşırtmıyor.

Küratörlüğünü Trisha Ziff'in yaptığı ve UCR/Kaliforniya Fotoğraf Müzesi tarafından düzenlenen "Korda'nın Objektifinden Che" isimli sergi de tam da bu noktadan "Kahraman Gerilla"nın imajının kadın çantalarından, çakmaklara, bikinilerden, sanat eserlerine, büyük şirketlerin reklamlarına kadar nasıl bu kadar geniş bir kullanım alanına yayıldığını belge ve örneklerle gözler önüne seriyor. Arjantinli genç bir doktorken Latin Amerika ülkelerinde tanık olduğu korkunç yoksulluk sonucu, insanların daha iyi bir dünyada yaşamak için Marksist teoriyi benimseyen, Küba'dan, Kongo'ya ve Bolivya'ya kadar bir çok ülkede bu amaçla mücadele eden bir gerilla imgesinin kapitalist sistem içinde bu kadar rağbet görmesi, Che'nin fikirlerinin içinin boşaltılması ve sadece imgesinin kullanılması olarak görülebilir. Ancak sergide dünyanın dört bir yanından derlenmiş Guerillo Heroic portrelerinde, bu simgenin kapitalist sistem içinde olsa bile bir isyanı ve

başkaldırısı dile getirdiği görülüyor. Che Guevara'nın ömrünü adadığı mücadelesi, dünyanın dört bir yanındaki insanlara gerilla ile aynı fikirleri paylaşmalar da bir mesaj veriyor ve bu sayede Che, dünyanın her yanındaki herhangi bir başkaldırı olayında hala rol oynayabiliyor.

Sergide yer alan ve Che'nin mücadelesini belki de en iyi anlatan öğeler ise Latin Amerikalı sanatçıların elinden çıkan ve bu ünlü fotoğrafın kullanıldığı eserler. Bu eserlerde Latin

Amerika toplumunun Che Guevara'yı kendi öz sembolleri olarak ne kadar içten bir şekilde benimsedikleri açıkça ortaya çıkıyor. Bu toblolarda Che ziyaretçilerin

karşısına kah havarileri ile

son akşam yemeği yiyen İsa gibi, Latin Amerika'nın diğer "kurtarıcılar" Sandino, Zapata ve Bolívar ile birlikte bir masa etrafında, kah halkı için çarmıhta zalimlerin elinde canını verirken betimleniyor.

Daha önce Londra, New York, Milano, Amsterdam, Lizbon gibi şehirlerde de ziyarete açılan sergi insanlara aslında bir toplu cenaze töreninde çekilen fotoğrafın "kapitalizmin devrimci simgesi" haline gelmesinin öyküsünden öte başka bir şey de anlatıyor. Her ne kadar Che Guevara imgesi, dondurma, alkol, sigara markaları tarafından içi boşaltılarak bir pazarlama aracı konumuna düşse de kapitalizmin dünyayı tamamen ele geçirdiği çağımızda Che'nin dünyanın her yerinde insanların karşısına çıkması bir şekilde bu dava adamının genç kuşaklar tarafından da hatırlandığını ve bu hatıra küresel sermayenin önemli isimlerinin bile kayıtsız kalamadığını ortaya koyuyor. "Korda'nın Objektifinden Che: Bir Portrenin Devrimle Başlayıp İkonla Biten Öyküsü", 4 Ocak Pazar gününe kadar pazartesi hariç Santralistanbul'da kapılarını bütün hayatı boyunca dünya üzerindeki bütün insanların eşit ve adil bir dünyada yaşamaları için mücadele etmiş ve bu uğurda canını vermiş bir gerillanın, dünya çapında bir simge haline gelmesinin hikayesini merak eden ziyaretçilere açık olacak.

(Ayrıntılı Bilgi için:

www.santralistanbul.org)

